

TJÄNSTESKRIVELSE AFN 2020/23

Arbets- och företagsnämnden

Granskning av kommunala aktivitetsansvaret

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden antar föreslaget yttrande till Nacka kommuns revisorer.

Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Nacka kommuns revisorer har i revisionsskrivelse den 22 januari 2020 lämnat ett antal identifierade utvecklings- och förbättringsområden samt rekommendationer som har sin grund i en extern granskningsrapport gällande det kommunala aktivitetsansvaret.

Revisorerna rekommenderar arbets- och företagsnämnden att:

- besluta om en handlingsplan för aktivitetsansvaret
- fastställa mål i linje med det kommunala aktivitetsansvarets syfte
- säkerställa att ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret kan nå och erbjudas lämpliga åtgärder
- definiera en rutin om hur en individuell planering för ungdomar ska genomföras
- utforma en relevant uppföljning av aktivitetsansvaret och utvärdering av insatserna
- utveckla förutsättningar för samverkan
- utvärdera nämndens ansvar för ungdomars feriearbete
- besluta om mål och strategi för nämndens uppgifter som syftar till att öka efterfrågan på arbetskraft

I ärendet framförs verksamhetens allmänna kommentar samt förslag till yttrande för respektive rekommendation.

Ärendet

Nacka kommuns revisorer har i revisionsskrivelse den 22 januari 2020 lämnat ett antal utvecklings- och förbättringsområden samt rekommendationer avseende det kommunala aktivitetsansvaret. Revisionsskrivelsen baserar sig på en revisionsrapport som Ernst & Young AB (EY) utfört på uppdrag av revisorerna, *Granskning av Arbets- och företagsnämndens aktivitetsansvar* (revisionsrapport nr 9/2019).

I rapporten lämnas rekommendationer med anledning av de utvecklings- och förbättringsområden som EY har identifierat. Revisionen önskar arbets- och företagsnämndens kommentarer på de rekommendationer och utvecklingsområden som lämnas i granskningsrapporten.

Revisorerna rekommenderar arbets- och företagsnämnden att:

- besluta om en handlingsplan för aktivitetsansvaret
- fastställa mål i linje med det kommunala aktivitetsansvarets syfte
- säkerställa att ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret kan nås och erbjudas lämpliga åtgärder
- definiera en rutin om hur en individuell planering för ungdomar ska genomföras
- utforma en relevant uppföljning av aktivitetsansvaret och utvärdering av insatserna
- utveckla förutsättningar för samverkan
- utvärdera nämndens ansvar för ungdomars feriearbete
- besluta om mål och strategi för nämndens uppgifter som syftar till att öka efterfrågan på arbetskraft

Arbets- och företagsenhetens kommentarer

Kommentar om resultatuppföljning

Granskningen av kommunens aktivitetsansvar har uppmärksammat att kommunens uppnådda resultat på 90 procent, för ungdomar som efter avslutad insats börjat studera eller arbeta, skiljer sig från Skolverkets resultat. I kommunens resultat inkluderas de ungdomar som efter avslutad insats av kommunen gått ut i arbete eller studier på grundskolenivå, SFI via Komvux, Komvux på gymnasial nivå, folkhögskola eller ungdomsgymnasiet. Skolverkets siffror visar på en betydligt lägre andel ungdomar som efter insats från kommunen har börjat studera eller arbeta, 35 procent för 2018/ 2019 respektive 37 procent för första halvåret av 2019. Den statistik som kommunen skickar in till SCB (statistiska centralbyrån) och som sedan används av Skolverket varje år omfattar dock inte ungdomar som har valt att läsa på kommunal vuxenutbildning (Komvux) på gymnasial nivå, folkhögskola, motsvarande utbildning via särskilda ungdomshem, utbildning vid internationella skolor, International Baccalaureate (IB) eller Gymnasieutbildning utomlands.

De två utfallen mäter därför olika saker och ska inte förväxlas med varandra.

Nämndens resultatuppföljning av aktivitetsansvaret har enligt granskarens bedömning fokus på sysselsättning i sig och inte på vad insatserna leder till i förhållande till ändamålet med aktivitetsansvaret, nämligen att i första hand motivera till att påbörja eller återuppta studier. Enhetens bedömning är att det är mycket individuellt vilken form av insats som leder till ökad studiemotivation. I det enskilda fallet kan andra behov behöva tillgodoses först för att möjliggöra studier.

Rekommendation om att handlingsplan för aktivitetsansvaret fastställs av arbets- och företagsnämnden

Nacka kommuns handlingsplan för det kommunala aktivitetsansvaret är framtagen av arbets- och företagsenhetens tjänstemän i samråd med jurist. Arbets- och företagsnämnden har enbart tagit del av handlingsplanen. Vid framtagandet av handlingsplan bedömdes denna vara att likställas med en handbok för medarbetarna i det dagliga arbetet och behövde därmed inte godkännas av nämnden. Handlingsplanen är ett levande dokument som uppdateras regelbundet. Arbets- och företagsenheten ser dock inget hinder för att nämnden tar beslut om handlingsplanens utformande och därmed rekommenderas nämnden att fastställa handlingsplanen en gång per år.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att målet för aktivitetsansvaret borde omfatta syftet med verksamheten

Nämndens mål med kommunala aktivitetsansvaret är att 90 procent av de ungdomar som får en insats eller får vägledning återgår i studier eller börjar arbeta. Insatserna som erbjuds ungdomen ska i första hand motivera till att påbörja, återuppta eller slutföra en utbildning. Ofta behövs andra insatser först för att sedan kunna motivera ungdomen att börja studera. I andra hand ska insatserna leda till annan sysselsättning, så som arbete. Arbets- och företagsnämnden uppdrar åt arbets- och företagsenheten att ta fram förslag på målformulering i samband med mål och budgetseminariet under våren, men noterar samtidigt att nämnden inte har egen rådighet över frågan då målet är beslutat av kommunfullmäktige.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att korta ned tiden för att komma i kontakt med ungdomar som ingår i aktivitetsansvaret.

De ungdomar som avbryter studier vid ett nationellt program ska avslutas av gymnasieskolan och blir dagen efter synlig i UEDB vilket direkt resulterar i ett erbjudande om vägledning av kommunen. De ungdomar som fullföljer gymnasiet men som inte når en examen, utan får ett så kallat studiebevis, syns först som registrerade i UEDB den 15 september då UEDB är stängd under perioden 1 juni till 15 september. Arbete pågår med att framställa informationsmaterial som kan skickas till ungdomar med studiebevis. Genom att skicka ut informationsmaterial till ungdomar med studiebevis kommer kommunen att nå ungdomar i ett tidigare skede än att avvakta att UEDB öppnas i september.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att säkerställa att de ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret kan nås och erbjudas lämpliga åtgärder

Det finns idag ungdomar registrerade i elevregistret UEDB som inte självmant hör av sig till myndigheten och som är svåra att få kontakt med via brev eller telefon. Efter brev- och telefonpåminnelser görs slutligen ett hembesök. Arbets- och företagsenheten ser över nuvarande rutin med ambition att korta ner tiden innan hembesök samt att påminnelsebrev skickas ut med kortare intervall än idag.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att definiera i en rutin hur individuell planering ska genomföras.

Utifrån kartläggning av ungdomens mål, behov och förväntningar med insatsen upprättas idag en individuell handlingsplan som utgör ett stöd för både ungdomen och kommunen. Kommunen har redan en rutin kring individuell planering som kommer förtydligas i handlingsplanen.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att utforma en relevant uppföljning av aktivitetsansvaret och utvärdering av insatserna.

Arbets- och företagsenheten rapporterar utfall av det kommunala aktivitetsansvaret två gånger årligen. I rapporten delges statistik och en kortfattad analys. Rapporten kan utvecklas med avseende på uppföljning av utfall i relation till verksamhetens syfte och mål, och analysen kan fördjupas. Ett utvecklingsarbete där både ungdomar och föräldrar till ungdomar under 18 år erbjuds att utvärdera den insats de haft pågå, vilket kommer att ge ytterligare inspel till kommande uppföljning och analys. Arbets- och företagsnämnden uppdrar åt arbets- och företagsenheten att ta fram ett samlat förslag på utvecklad uppföljning och utvärdering som kan användas från och med tertialrapportering under hösten.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att utveckla förutsättningar för samverkan.

Arbets- och företagsenheten samverkar regelbundet med omsorgsenheten, utbildningsenheten, enheten för barn och familj samt etableringsenheten. Samverkan sker regelbundet och har en struktur som båda parter kommit överens om. Arbetsmarknadsgruppen är kommunens egen jobbexpert/anordnare där insatsen studieförberedande praktik (ungdomar 16 - 18 år) utförs och med vilken arbets- och företagsenheten varje månad följer upp ungdomar på individnivå. Kommunen samverkar med Arbetsförmedlingen och har återkommande möten var sjätte vecka. Kommunen samverkar med kommunens skolor vid behov. Kommunen samverkar inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret med andra kommuner i nätverksträffar samt deltar årligen på skolverkets konferens. Storstockholms anordnar träffar och utbildningar kring det

kommunala aktivitetsansvaret. Arbets- och företagsenheten kommer att förtydliga samverkansformer, syfte och strukturer internt och externt. Därutöver bedömer arbets- och företagsenheten att förutsättningarna för samverkan är goda och att nämnden inte behöver vidta några ytterligare åtgärder.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att utvärdera arbetet med feriearbeten.

Sammantaget är bedömningen från revisorerna att verksamheten i huvudsak genomförs på ett tillfredsställande sätt.

Arbets- och företagsenheten kommer att bereda underlag till arbets- och företagsnämnden för beslut gällande mål- och resultatindikatorer samt målgrupp avseende ålder för ansvarsområdet feriearbete. Vidare planeras en utvärdering av arbetet med feriearbeten att genomföras efter sommaren 2020.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Rekommendation om att besluta om mål och strategi för nämndens uppgifter som syftar till att öka efterfrågan på arbetskraft.

I granskningen anmärks på avsaknad av strategi, mål, mått och uppföljning kring nämndens arbete med kompetensförsörjning för det lokala näringslivet, i synnerhet för att stödja arbetsgivare i syfte att öka efterfrågan på arbetskraft.

I arbets- och företagsnämndens beslutade målgrupper ingår individer som på olika sätt har behov av, eller rätt till, nämndens insatser enligt reglementet. Rekommendationen belyser en diskrepans mellan reglemente och målgrupper, då uppdraget kring kompetensförsörjning för företagen inte är specifikt riktat mot de beslutade målgrupperna. En sedan tidigare planerad översyn av reglementet i syfte att förtydliga nämndens ansvar för kompetensförsörjning kommer att genomföras under 2020. Därefter tas beslut om eventuell strategi och målsättning för arbetet.

Arbets- och företagsnämnden föreslås att yttra sig i enlighet med det ovan nämnda.

Ekonomiska konsekvenser

Ovannämnda förslag har inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Kommunens aktivitetsansvar berör i högsta grad barn och de förslag som lyfts fram ger ökade möjligheter för barn och ungdomar att få stöd att studera mot en gymnasieexamen utifrån sina egna förutsättningar. Att tidigt identifiera behov samt ge vägledning om vilka möjligheter som kommunen erbjuder minimerar risken för varje barn att avsluta studierna i förtid. Ungdomen är delaktig i att forma sin handlingsplan innehållande aktiviteter som stöd

mot målet samt uppföljningssamtal. Ungdomen ges vid behov möjlighet att revidera handlingsplanen så att den matchar livssituationen.

Att få möjligheten att få ett feriejobb via kommunen kan bidra till flera positiva faktorer såsom att få vara en del av en ny social kontext, få ökad kunskap om arbetslivet och en första rad på sitt cv. Genom årlig utvärdering av feriearbeten hämtas ungdomarnas synpunkter in vilket kan bidra till utvecklings- och förbättringsarbete.

Bilagor

- Bilaga 1 Förslag till yttrande
- Bilaga 2 Ernst & Young Rapport 9 2019, Granskning av arbets- och företagsnämndens aktivitetsansvar
- Bilaga 3 Nacka kommuns revisorers revisionskrivelse 2020-01-22

Carina Filipovic
Enhetschef
Arbets- och företagsenheten

Maria Palme
Biträdande enhetschef
Arbets- och företagsenheten